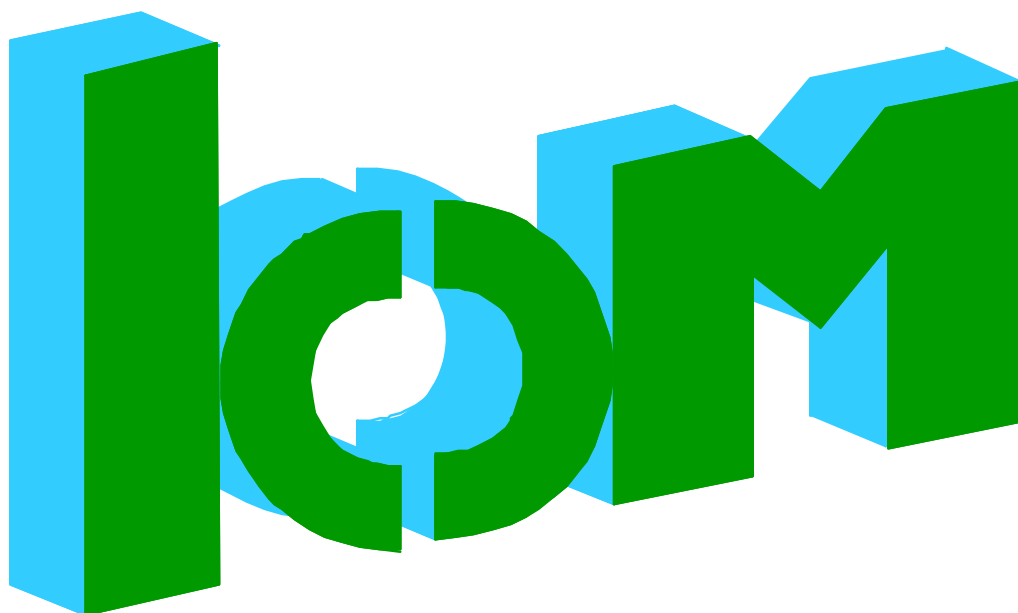

Stichting KOM

**Kwaliteitszorg Onderhoud
Melkinstallaties**

Jaarverslag 2009

Inleiding

Voor u ligt het “Jaarverslag 2009” waarin Stichting KOM verslag doet van haar activiteiten.

Afgelopen jaar is een verdere invulling gegeven aan de meer toezichthoudende doestelling van onze organisatie. Op deze wijze komen meer uitvoerende werkzaamheden, maar ook de verantwoordelijkheid ten aanzien van de melkmeters bij de melkmachine dealers te liggen. Tevens is een efficiëntieslag gemaakt in de uitvoering van de installatieproeven zodat in veel situaties geen melktest meer noodzakelijk is. Uiteindelijk levert dit een minder kostende invulling op waarbij de kwaliteit, mede door meer data toetsing, nauwelijks minder is geworden. Ook internationaal is deze werkwijze nu opgenomen in de richtlijnen betreffende melkmeting.

Het aantal veehouders is afgelopen jaar weer licht gedaald. Het aantal meet- en adviesrapporten is op een vergelijkbaar niveau gebleven. De trend ten aanzien van melkstallen is veelal capaciteit (draaimelkstallen, zij-aan-zijmelkstallen en swingover) of juist toch arbeidsverlichting door een automatisch melksysteem. Voorlopig wint de laatste nog in aantal. Bij de grotere melkveebedrijven valt toch vaak de keus op de eerste

Een belangrijk aandachtspunt is de achterstand in toetsingsbeurten en herijkingen en de vaak “te laat” uitgevoerde onderhoudsbeurten. In samenwerking met de zuivelindustrie zal bekeken worden of hier een verbetering in doorgevoerd kan worden.

Ten aanzien van de steekproeven zijn de resultaten na een matig jaar 2008 duidelijk verbeterd. De beoordelingen en instructiedagen hebben hier een belangrijke rol bij gespeeld.

Al met al kunnen we terugkijken op een goed jaar. De komende jaren zullen zeker de achterstanden en de onderhoudsintervallen meer aandacht vragen. Daarnaast zal ook verdere efficiëntie met behoud of verbetering van kwaliteit op de agenda staan.

Directeur,
P.J.M. Huijsmans

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	1
1. ORGANISATIE EN ACTIVITEITEN.....	3
2. REGISTRATIE MEET- EN ADVIESRAPPORTEN EN PERIODIEKE CONTROLES MELKMEETAPPARATUUR.....	4
2.1. PERIODIEKE CONTROLE OP MELKMEETAPPARATUUR.....	6
3. BEDRIJVEN MET NIEUWE ELEKTRONISCHE MELKMEETAPPARATUUR	8
4. STEEKPROEVEN OP UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN DOOR ONDERHOUDSMONTEURS	9
5. CERTIFICERING VAN DE MONTEUR.....	10
6. BORGING ONDERHOUD MELKKOELTANKS.....	11
6.1. CONTROLE OP UITVOERING EN AFHANDELING.....	12
7. DOORBELASTING KOM KOSTEN	13

1. Organisatie en activiteiten

Gedurende het verslagjaar zijn er op het personele vlak en in werkzaamheden enkele wijzigingen doorgevoerd. Door de verdere invulling van de erkenning voor de uitvoering van installatieproeven door melkmachine dealers is een iets meer toezichthoudende rol ontstaan. Door het vertrek van een binnendienst medewerker heeft er een verplaatsing van werkzaamheden naar de buitendienst (eigen verwerking/rapportage) plaatsgevonden. Daarnaast ondersteunt één van de buitendienstmedewerkers met een deel van zijn tijd, op met name het technische vlak, de binnendienst. Ook de samenstelling van het bestuur is gewijzigd. Vanuit LTO Nederland is ongeveer halverwege het jaar de heer Prins opgevolgd door mevrouw Brandsma.

Tabel 1 Samenstelling bestuur (31-12-2009)

Organisatie	Vertegenwoordiging
Federatie Agrotechniek – Sectie Melktechniek	H.J. (Rik) Schoenmaker
NVO Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie	E. (Egbert) Henniphof
LTO Land- en tuinbouw organisatie, afd. Veehouderij	P. (Pier) Prins
in de loop van 2009 opgevolgd door:	J. (Jeanet) Brandsma
<i>Adviseur</i>	
ASG <i>Animal Sciences Group van Wageningen UR, divisie Veehouderij (adviseur)</i>	<i>C.J.A.M.(Kees) de Koning</i>

Om u een indruk te geven van de activiteiten van de Stichting KOM wordt hierna een korte opsomming gegeven van de werkzaamheden. Deze activiteiten en de procedures zijn opgenomen in het reglement “Kwaliteitscontrole melkinstallaties”. De belangrijkste activiteiten zijn:

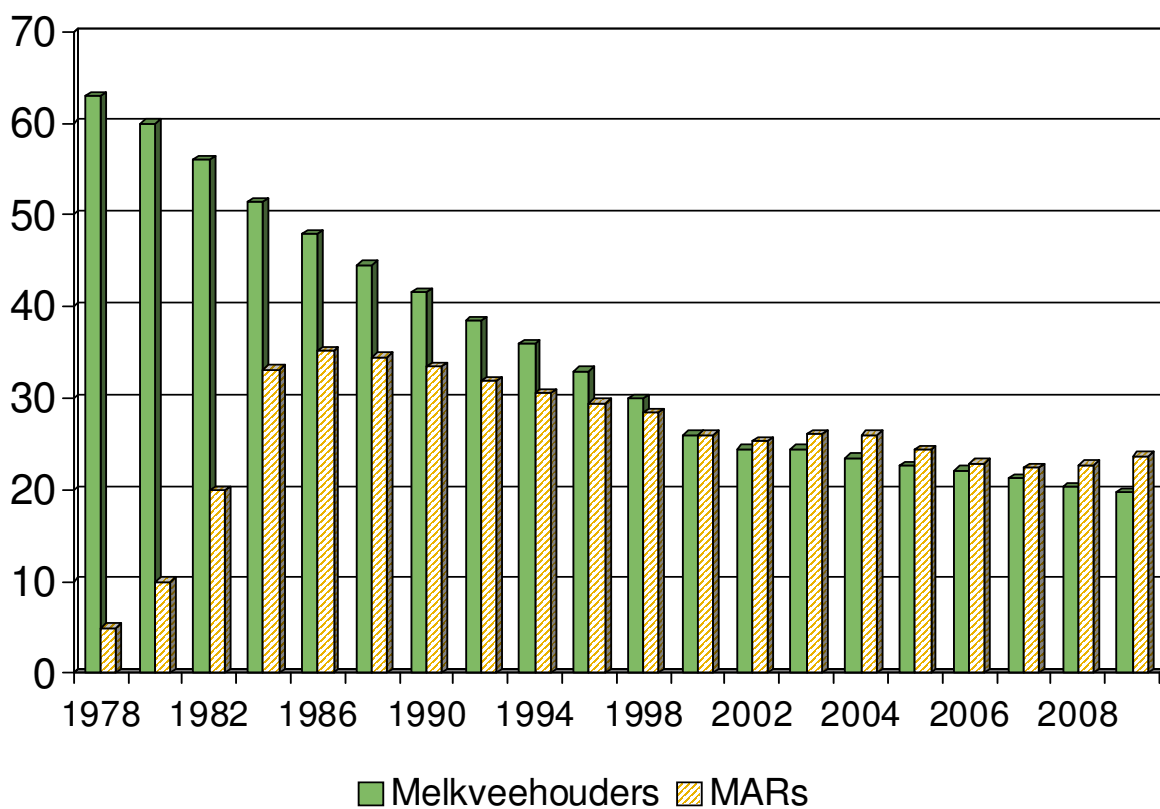
- Registratie van meet- en adviesrapporten (beoordeling op steekproefbasis), registratie en controle van ijkrapporten van melkmeters en melkmeetglazen;
- Installatieproeven bij melkmeters (bedrijfsgoedkeuring) en periodieke controles bij voorlopig ICAR goedgekeurde melkmeters;
- Uitvoering van steekproeven op de werkzaamheden van de onderhoudsmonteur ten aanzien van de melkinstallatie, melkkoeltanks en eventuele aanwezige melkmeetapparatuur;
- Certificering van (nieuwe) onderhoudsmonteurs aangevuld met jaarlijkse bijscholing van onderhoudsmonteurs en controle en afstelling van meetapparatuur gebruikt door de onderhoudsmonteurs;
- Ontwikkeling van standaard meetrapporten en meetprocedures (gebaseerd op ISO) zoals bijvoorbeeld voor automatische melksystemen.
- Ontwikkelen van verbeterde standaarden op basis van de analyses van ontvangen meetrapporten.

Op het secretariaat werkten per eind 2009 in totaal 5 personen (3,9 fte) en in de buitendienst worden de werkzaamheden uitgevoerd door 5 personen (4,5 fte). De dagelijkse leiding is in handen van de heer P.J.M. (Peter) Huijsmans.

2. Registratie meet- en adviesrapporten en periodieke controles melkmeetapparatuur

In navolging van eerdere jaren is het aantal veehouders verder gedaald. Het aantal meet- en adviesrapporten is in navolging van vorig jaar wederom gestegen. Dat het aantal veehouders langzaam daalt komt in veel lange termijnvoorspellingen naar voren. Het niet dalen van de aantallen rapporten, terwijl toch het aantal veehouder daalt is te verklaren door extra rapporten op de automatische melksystemen, maar ook het iets inlopen van de achterstanden op het onderhoud. In figuur 1 vindt u een overzicht van de ontwikkeling in aantallen melkveehouders en de aantallen ontvangen meet- en adviesrapporten.

Figuur 1 Ontwikkeling veehouders en meet- en adviesrapporten (MARs)

Bij de registratie van de meet- en adviesrapporten (MAR) worden alle rapporten (grote beurt en kleine beurt) en de halfjaarlijkse rapporten bij de automatische melksystemen meegenomen. Van alle actieve conventionele melkinstallaties in ons datasysteem heeft 71,9% een interval tussen twee KOM getoetste onderhoudsbeurten van maximaal 13 maanden. Voor de automatische melksysteem is dit 82,0% op de op de daar geldende termijn van maximaal 7 maanden (zie ook tabel 2). Deze laatste is met 5,2% verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

Ook het aantal beurten binnen maximaal 13 maanden op de conventionele systemen is verbeterd, echter minder dan verwacht. In 2009 is namelijk de maximale termijn van 15 maanden naar 13 maanden teruggebracht. Concreet voldeed toen 87,5% aan die eis van maximaal 15 maanden (69,6% had toen een interval van maximaal 13 maanden).

Aanvullend geconcludeerd blijkt dat ongeveer 28,1% (was 12,5%), en respectievelijk 18,0 (was 23,2%) van de veehouders niet voldoet aan de maximale termijn. Deze lopen direct tegen consequenties aan bij een beoordeling in het kader van de kwaliteitssystemen van de zuivelindustrie.

Tabel 2 Onderhoudsinterval tussen de laatste twee beurten

Conventioneel			Automatische melksystemen		
	Beurten	%	Beurten	%	
<12 maanden	9303	51,3%	<6 maanden	1511	59,0%
<13 maanden	13025	71,9%	<7 maanden	2101	82,0%
>13 maanden	5097	28,1%	>7 maanden	461	18,0%
Aantal melkstallen	18122			2562	

Door alle zuivelorganisaties wordt minimaal eenmaal per jaar service en toetsing voorgeschreven. Het is dan ook geen verrassing dat de meest voorkomende tekortkoming tijdens een zuivelbeoordeling "tijdig onderhoud melkinstallatie niet aantoonbaar" is (*bron: Qlip Nieuwsbrief*).

Gelukkig kan wel gemeld worden dat in 2009 de achterstanden zoals we die zagen in de afgelopen jaren, in navolging van 2008 wederom iets ingelopen zijn. Dit is een het landelijke beeld. Er zijn echter ook melkmachinedealers waar het toegenomen is. Met name de goede verkopen in 2008 en de spin-off daarvan in 2009 gaf toch nog een hoge werkdruk in de sector. Daarnaast zaten veel onderhoudsbeurt al tegen de grens van 14-15 maanden aan. Met het aanscherpen van die termijn naar maximaal 13 maanden, kwam daarmee een extra inhaalslag erbij. Totaal gezien zijn de onderhoudsintervallen nog vaak te lang. Wel is er verbetering, maar aandacht van de veehouder is hier zeker nodig. De melkmachine dealer is vaak wel de initiatiefnemer, maar de verantwoording ligt bij de veehouder.

Tabel 3 Overzicht aantallen per soort melkstal per eind december (afgeronde getallen)

Staltype	Aantal bedrijven		
	2007	2008	2009
Draaimelkstal	510	560	620
Grupstal	2660	2310	2160
Tandemmelkstal	1325	1180	1085
Automatische melksystemen	1110	1545	1905
Visgraat melkstal	13690	12865	12210
Zij-aan-zij melkstal	1495	1590	1775
Total	20790	20050	19755
<i>Aantal AM systemen (boxen/standen)</i>	<i>1695</i>	<i>2295</i>	<i>2935</i>

De achterstanden hebben ook onze aandacht. We hebben o.a. gerichte terugkoppelingen, betreffende de achterstanden/uitstellen, uitgevoerd naar veehouders, melkmachinedealers en hun hoofdleveranciers/vertegenwoordiging. Op deze wijze draagt ook de Stichting KOM bij aan het terugdringen van de achterstanden. Het is buiten kijf dat de melkinstallatie, naast de veehouder, het hart van het bedrijf is. Zonder goed preventief onderhoud, controle en toetsing zijn de kansen op falen veel groter. Problemen met mekwaliteit, en uiergezondheid kunnen snel ontstaan. Houd daarom de melkinstallatie in goede conditie.

Tabel 4 Overzicht aantallen opleveringen per soort melkstal per eind december

Staltype	Aantal opleveringen (incl. renovatie en uitbreiding)		
	2007	2008	2009
Draaimelkstal	55	69	87
Grupstal	17	13	16
Tandemmelkstal	8	17	8
Automatische melksystemen (box)	408	691	680
Visgraat melkstal	419	483	430
Zij-aan-zij melkstal	178	228	260
Totaal	1085	1501	1481

Tabellen 3 en 4 geven een beeld van de aantallen en soorten melkstallen in Nederland. De trend van afgelopen jaren zet zich duidelijk voort. Enerzijds zijn de grote melkstallen met een hoge uurcapaciteit in trek en anderzijds zijn het de automatische melksystemen. De keuze voor een conventionele melkstal of een automatisch systeem hangt niet meer af van het technisch wel of niet functioneren, maar vooral van de bedrijfssituatie, management en toekomstvisie.

Ten aanzien van nieuwbouw of renovatie verdient het maken van een opleveringsrapport zonder meer aandacht. Er zijn in ons systeem in 2009 1481 opleveringen geregistreerd, inclusief renovaties en uitbreidingen (tegen 1501 in 2007). Van de opleveringen zijn er in totaal 680 geregistreerd als automatisch melksysteem (melkboxen). Ondanks dat 2009 gekenmerkt werd is door een matig tot slechte melkprijs, heeft het aantal opleveringen nauwelijks ingeboet ten opzichte van vorig jaar. Uiteindelijke plaatsing van melkinstallaties verkocht in 2008 hebben hier duidelijk een grote invloed op gehad.

2.1. Periodieke controle op melkmeetapparatuur

Melkmeetapparatuur die wordt gebruikt voor de erkende melkproductieregistratie, dient periodiek gecontroleerd te worden. Veel veehouders hebben goedgekeurde meetapparatuur in de vorm van melkmeetglazen of elektronische melkmeters in eigendom. De overige bedrijven gebruiken Tru-Test melkmeters via de melkcontrolevereniging. De melkmeetglazen worden 1x per 24 maanden gecontroleerd en voor elektronische melkmeters is deze termijn 12 maanden. In tabel 5 is aangegeven hoeveel melkmeters er gecontroleerd zijn en wat de resultaten hiervan zijn.

Er waren per 31 december 2009 ruim 6.550 bedrijven met elektronische melkmeters en 6.500 bedrijven met melkmeetglazen aangesloten bij de melkproductieregistratie. Het lagere aantal bezochte bedrijven bij melkmeters (zie tabel 5) wordt veroorzaakt door nieuwe bedrijven en een achterstand in uitvoering. De nieuwe bedrijven behoeven pas na één jaar hun eerste periodieke controle uit te laten voeren, maar er is natuurlijk wel een installatieproef geweest. Daar de meetglazen éénmaal in de twee jaar worden gecontroleerd,

Tabel 5 Periodieke controles op melkmeetapparatuur door dealers

	Melkmeters ²⁾				Melkmeetglazen			
	2008		2009		2008		2009	
bezochte bedrijven	4218		4575		2905		2751	
meetunits op deze bedrijven	46254		49182		29116		27644	
bedrijven met afwijking ¹⁾	752	17,8%	902	19,7%	1147	39,5%	1080	39,3%
meetunits met afwijking ¹⁾	3643	7,8%	4096	8,3%	2558	8,8%	2395	8,7%

¹⁾ Een afwijking betekent dat een bedrijf of meter een afwijking heeft van groter dan 0,2 kg.

²⁾ Aanvullend dient opgemerkt dat in de normale werkwijze de melkmeters eerst preventief worden nagekeken. De afwijkingen die hiermee reeds worden opgelost zijn hierdoor niet inzichtelijk.

dient ongeveer de helft in een jaartijdvak te worden bezocht. Het inhalen en verkleinen van de achterstand blijft voor Stichting KOM een belangrijk aandachtspunt. De dealers en leveranciers/vertegenwoordigers zijn hierop aangesproken. Daarnaast is bij de dealer extra aandacht nodig voor een uitvoering van de periodieke controle op de melkmeetglazen tijdens de reguliere onderhoudsbeurt, zodat een efficiënte werkwijze gehanteerd wordt. Bij het overschrijden van de ijktermijn met 3 maanden krijgt de veehouder een schriftelijke waarschuwing.

Om de dealer zo goed mogelijk te ondersteunen bij zijn planning, maar ook in het voorzien van de ijkrapporten is in 2008 gestart met een nieuwe website. Op een (beveiligd) inloggedeelte kan de melkmachinedealer eenvoudig een planning draaien, maar ook de bijbehorende ijkrapporten met referentiegegevens kan vinden. Bij de start in 2008 was het gebruik eerst nog beperkt, maar in 2009 is dit snel verbeterd.

Indien een veehouder weigert de periodieke controle uit te laten voeren, dient het ijkrapport met de betreffende opmerking naar Stichting KOM opgestuurd te worden. Een veehouder krijgt bij het verlopen van de periodieke controle termijn of bij een weigering deze te laten uitvoeren, schriftelijk een termijn opgelegd, waarbinnen uitvoering als nog plaats dient te vinden. Het niet uitvoeren of weigeren het te laten uitvoeren van de herijking door de veehouder leidt tot het verliezen van de erkende fokkerijstatus. Dit is afgelopen jaar slechts enkele malen uitgevoerd, maar dit zal met de nieuwe invulling van de installatieproeven consequenter in afstemming met CRV en de CTEG doorgevoerd worden.

Tijdens de periodieke controle wordt de meetapparatuur gecontroleerd op werking en een correcte productieweergave. Bij melkmeters wordt in het algemeen met een watertest gecontroleerd of deze minder dan 0,2 kg afwijkt ten opzichte van de oorspronkelijk vastgelegde referentie. Bij melkmeetglazen toetst men een vergelijkbare afwijking via een elektronisch waterpas.

De resultaten bij de melkmeters zijn ten opzichte van 2008 iets verslechterd. Ze zijn nog wel beter dan die van 2007, maar het verdient zeker meer aandacht. Duidelijke redenen zijn hiervoor niet direct te geven. Waarschijnlijk heeft de langere termijn, zijnde groter dan 12 maanden hier zeker invloed op. De melkmeter is belangrijk voor goede cijfers (productiegegevens), maar is ook een essentieel onderdeel in het melkproces en het dagelijkse management. De melkmeter is o.a. belangrijk bij melkstroom gestuurde pulsatie-/stimulatiesystemen, maar ook bepalend voor het tijdstip van afnemen. Uit ervaring weten we dat een goede reiniging vooral bij elektronische melkmeters zeer belangrijk is. Onvoldoende reiniging kan grote invloed hebben op de werking van deze melkmeters. Denk hierbij o.a. aan bijv. minimaal één, maar soms twee zuurreinigingen per week.

Bij de melkmeetglazen zijn de resultaten afgelopen jaren continue verbeterd. Niettemin verdient een goede stabiele ophanging zeker de aandacht. In vergelijking met de melkmeters is het percentage afwijkingen op bedrijfsniveau hoog. Deze afwijkingen zijn echter gezien de zichtbaarheid hiervan (als een glas scheef hangt t.o.v. de rest) minder erg (meer, maar kleinere afwijkingen!). De frequentie van controle is hierom ook éénmaal in de tweejaar.

3. Bedrijven met nieuwe elektronische melkmeetapparatuur

Op alle nieuw geïnstalleerde melkmeetapparatuur, welke de veehouder wil gaan gebruiken bij de erkende melkproductieregistratie, wordt een installatieproef uitgevoerd.

Wat is nu eigenlijk een installatieproef? Dit is een test op het melkveebedrijf waarbij gecontroleerd wordt of de melkmeters op de juiste wijze zijn geïnstalleerd en afgesteld door de melkmachinedealer. Hoewel de meeste melkmeters af fabriek worden afgesteld, is een bedrijfsafstelling nodig om de meter aan te passen aan de specifieke bedrijfsomstandigheden.

Efficiëntere uitvoering bedrijfsgoedkeuring elektronische melkmeters

Binnen de kaders van internationale afspraken binnen ICAR en in samenspraak met de melkcontrole verenigingen is in het najaar van 2008 een verdere efficiëntieslag doorgevoerd in de bedrijfsgoedkeuring van melkmeters. De installatieproef van de melkmeters en de daaruit voortkomende bedrijfsgoedkeuring blijft een voorwaarde om deze melkmeters te kunnen gebruiken voor de erkende melkproductieregistratie. De uitvoering is echter vereenvoudigd.

Niet meer tijdens melken

Het uitgangspunt is om de afstelling te doen met een voorafstelling van de melkmeters op basis van tankleverantie en melkgiftregistratie vanuit het managementsysteem of procescomputer en een individuele meterafstelling op basis van een watertest. De invulling hierbij is dat de melkmachinedealer, na erkend te zijn, de installatieproef van de melkmeters zelfstandig uitvoert. KOM houdt toezicht op het kwaliteit van deze installatietesten door middel van steekproefcontroles. De nieuwe werkwijze is (nog) niet van toepassing voor automatische melksystemen (op deze melksystemen is de data controle op basis van 24-uurs producties en vergelijk tussen tank en melkcontrole uitslag onvoldoende sluitend).

Enkele voorwaarden voor deze werkwijze:

- Standaard opstelling melkmeters en monsternamen (internationale goedkeuring)
- Gekoppelde melkgiftregistratie
- Beschikbaar zijn/stellen van MPR-zuivel gegevens
- Individuele afstelling met water moet mogelijk zijn

Gecertificeerde melkmachinedealers

In de loop van 2009 zijn de meeste melkmachine dealer erkent voor een zelfstandige uitvoering. Een evaluatie over 2009 leert ons dat de nieuwe werkwijze goed functioneert, maar dat zeker blijvende aandacht nodig is voor juiste een werkwijze, interpreteren van data en afwijkingen en aanleveren. Daar de erkenning op melkmachine dealerniveau is doorgevoerd is ook binnen de dealerorganisatie aandacht nodig voor een goed overdracht en instructie van nieuwe monteurs. Om de kwaliteit naar de toekomst te blijven borgen worden steekproeven op de dealerwerkzaamheden uitgevoerd. Bij niet standaard opgestelde melkmeters (met bijbehorende monstername apparatuur), volledige nieuwe systemen/melkmeters en automatische melksystemen wordt de installatieproef onder leiding van een medewerker van Stichting KOM uitgevoerd.

Om het traject tot een goedkeuring in te zetten verlangen wij een aanmeldingsformulier. Dit dient vooraf ontvangen te worden, zodat in overleg met de melkcontrole verenigingen, dealer en eventueel Stichting KOM een juiste planning en afhandeling kan plaatsvinden. Op deze wijze kunnen aaneengesloten erkende lijsten beschikbaar blijven (onderbreking van de monstername van maximaal 100 dagen).

4. Steekproeven op uitgevoerde werkzaamheden door onderhoudsmonteurs

Op de door de onderhoudsmonteurs uitgevoerde onderhoudsbeurten en periodieke controles worden door Stichting KOM steekproeven uitgevoerd. Dit betekent dat in de praktijk een deel van de installatie en/of melkmeetapparatuur nagemeten wordt waarbij de KOM resultaten vergeleken worden met de resultaten van de onderhoudsmonteur. De doelstelling is om op 2% van alle binnengekomen meet- en adviesrapporten ('grote' onderhoudsbeurt) een steekproef uit te voeren, voor de bedrijven met melkmeters is dit 5%. In tabel 6 vindt u de totaalresultaten van de door Stichting KOM uitgevoerde praktijksteekproeven. In 2009 zijn deze aantallen uitgekomen op respectievelijk 2,13% en 5,1%.

De resultaten van alle steekproeven zijn gelukkig na een minder jaar weer duidelijk verbeterd. Nog steeds zijn de aantallen gevonden afwijkingen te hoog, maar gezien de verbetering niet verontrustend. Opvallend is nog wel dat de melkmeetglazen en dan zeker het aantal bedrijven waar een afwijking gevonden wordt, erg hoog is. De uitvoering door de monteur, maar ook zeker een stabiele ophanging van de melkmeetglazen, verdient hier meer aandacht. De meeste afwijkingen hebben hier namelijk betrekking op nieuwe of vervangen glazen die dan niet formeel geijkt en afgesteld worden.

Zoals gebruikelijk wordt in de jaarlijkse instructiedagen en bijscholingsdag aan bovenstaande veel aandacht geschonken. Dit gebeurt door de terugkoppeling nog gericht uit te voeren, waarna de benodigde verbetering snel zichtbaar zal moeten zijn. Bij de "tweede" steekproeven, uitgevoerd naar aanleiding van een steekproef met een onvoldoende, zijn geen problemen naar voren gekomen.

Naast de onvoldoendes zijn op de steekproefrapportages regelmatig opmerkingen gemaakt om de monteur er op te wijzen dat bijvoorbeeld zijn beoordelingen, de invulling van het rapport en de achterwege gelaten gecombineerde ijking van de melkmeetglazen, verbeterd kunnen worden. Ook tijdens de jaarlijkse instructiedag wordt hier veel aandacht aan besteed.

Tabel 6 Aantallen en resultaten van de steekproeven door KOM in 2007, 2008 en 2009

2007	Melk-	Melkmeters ²⁾		Melkmeetglazen ²⁾	
	installatie ¹⁾	Bedrijven	Meters	bedrijven	glazen
Totaal aantal	234	118	1308	106	1026
Aantal onvoldoende	16	9	21	14	31
Aantal onvoldoende in %	6,8%	7,6%	1,6%	13,2%	3,0%
2008					
Totaal aantal	471	196	1983	242	2402
Aantal onvoldoende	36	34	56	80	182
Aantal onvoldoende in %	7,6%	17,3%	2,8%	33,1%	7,6%
2009					
Totaal aantal	417	224	2318	175	1707
Aantal onvoldoende	20	19	28	42	94
Aantal onvoldoende in %	4,8%	8,5%	1,2%	24,0%	5,5%

¹⁾ Er is sprake van een opmerking als verschillen zijn gevonden in gemeten waarden, er onjuiste procedures gebruikt zijn of het rapport onvolledig ingevuld of beoordeeld is, echter zonder directe consequenties voor de melkinstallatie. Een onvoldoende leidde tot consequenties voor de monteur/dealer.

²⁾ Er is sprake van een onvoldoende indien de verschillen groter zijn dan de ICAR norm van 0,2 kg

Concluderend kan gemeld worden dat de melkinstallaties in het algemeen goed worden doorgemeten, de beoordeling van het pulsatiesysteem moet echter beter. Bij melkmeters zijn preventief onderhoud en reiniging erg belangrijk en hier zijn nog verbeteringen mogelijk. Algemeen verdient het opsturen van de rapporten binnen de termijn van 5 werkdagen (dus wekelijks) bij enkele melkmachinedealers de aandacht. Hier is in navolging van eerdere meldingen een sancties aangehangen worden. Indien er geen adequate kwaliteitscontrole kan uitgevoerd worden is men niet certificaat waardig en zal in eerste instantie voor één maand de certificering ingetrokken worden. Of te wel er kunnen (tijdelijk) geen KOM getoetste onderhoudsbeurten uitgevoerd worden. Hiervoor dient men dan een beroep te doen op een collega of nadien opnieuw de bedrijven te bezoeken en toetsen.

5. Certificering van de monteur

Alle monteurs die zelfstandig servicebeurten uitvoeren, dienen gecertificeerd te zijn. Ten aanzien van nieuwe servicemonteurs geldt na aanmelding, in afstemming met de Stichting KOM, een periode van voorlopige erkenning (in afwachting van certificering). Dit traject gaat overigens pas in indien de monteur een positieve beoordeling krijgt op een 5-tal meet- en adviesrapporten, welke hij/zij gemaakt heeft onder toezicht van een gecertificeerde monteur. Afgelopen jaar is het meerdere keren voorgekomen dat een monteur pas na een tweede beoordeling in aanmerking voor een voorlopige erkenning. Deze eerste gerichte terugkoppeling van een set rapporten blijkt goed te werken, maar ook zeker nodig te zijn.

Het geldig blijven van het certificaat wordt bepaald door een aantal zaken:

- Ten eerste dient de verplichte jaarlijkse instructiedag met het controleren van de meetapparatuur gevolgd te worden,
- Ten tweede dienen er jaarlijks minimaal 10 onderhoudsbeurten (op naam geregistreerde meet- en adviesrapporten) uitgevoerd te worden,
- Ten derde dienen de resultaten van de steekproef en de beoordeling van de meet- en adviesrapporten voldoende te zijn. De beoordeling op een vijftal willekeurig gekozen meet- en adviesrapporten dient een waardering van minimaal een voldoende te hebben. Deze laatste beoordeling wordt jaarlijks besproken met de monteur tijdens de instructiedag. Bij onvoldoende resultaat volgen extra beoordelingen, welke bij continuerende onvoldoende resultaten, zullen leiden tot intrekking van het certificaat.

Tot maximaal twee jaar na de certificaateinddatum kan via een, met goed gevolg af te leggen, (beperkt)examen een her-activering worden gerealiseerd. In dien de periode langer is volgt een volledig examen om weer gecertificeerd te worden. Hiervoor dient de onderhoudsmonteur zelf actie te ondernemen (aanvragen). Jaarlijks zijn er een tiental monteurs die nog onvoldoende rapporten hebben, deze worden hier op geattendeerd richting het einde van het jaar.

De instructiedagen zijn gedurende het gehele jaar ingevuld. Aan het einde zijn enkele inhaaldagen gehouden. Het programma zag er in 2009 als volgt uit.

Programma instructie monteurs 2009

09.30 uur Ontvangst
 09.45 uur Melkkwaliteit algemeen
 10.00 uur Kwaliteitsborging (Qlip – ervaringen)
 10.45 uur Hygiëne status / beoordeling
 A1 en A2 meting en verschillen
 Aanvullende ISO metingen (undershoot/overshoot)
 12.00 uur Lunch
 13.00 uur Beoordeling/uitwerken meet- en adviesrapport
 13.45 uur Rondvraag
 14.00 uur KOM zaken en bespreking meetrapporten
 15.00 uur IJken meetapparatuur
 16.30 uur Afsluiting

Ten aanzien van de beoordelingen (bespreken meetrapporten) kwamen vergelijkbare resultaten naar voren als bij de praktijksteekproeven. Van de 344 beoordelingen scoorden er 19 een onvoldoende. Deze hebben allen een herbeoordeling gehad. Bij de herbeoordeling zijn geen problemen naar voren gekomen.

6. Borging onderhoud melkkoeltanks

In het begin van de zuivelborgingssystemen zijn er tussen de Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO), Federatie Agrotechniek - sectie Melktechniek, Stichting KKM en Stichting KOM afspraken gemaakt om het onderhoud van de melkkoeltank gestructureerd uit te voeren en te toetsen op een tiental controle punten. De uitvoering van het onderhoud en de toetsing van de controlepunten worden uitgevoerd door KOM erkende koelmonteurs. De invulling, controle op juiste uitvoering en afhandeling, waarbij de nadruk op hygiëne en werking ligt, wordt uitgevoerd door stichting KOM. Technisch is de uitvoering reeds geborgd door de STEK certificering.

Bovengenoemde uitvoering heeft tot doel om door een uniforme uitvoering, toetsing en vastlegging van onderhoud de kwaliteit van de koelmonteurs in de branche te verzekeren, alsmede ook de kwaliteit van hun werk.

Eind 2009 is vastgesteld dat de melkwacht, dan met name de onderdelen 6.4 Functies roeren, 6.5 Functie reinigen en 6.6 Zoemer/signalering, een duidelijkere rol krijgt. Juist de preventieve signalering van tekortkomingen zijn in het kader van kwaliteitsborging zeer belangrijk. Dit zijn vanaf 1 januari 2010 vetgedrukte toetsingscriteria geworden en dienen voor een correctie KOM afhandeling/toetsing eerst hersteld te worden

6.1. Controle op uitvoering en afhandeling

Vanuit Stichting KOM wordt gevraagd een sluitende administratie te voeren ten aanzien van de akkoord afgehandelde (voldoen aan toetsingscriteria) en uitgevoerde onderhouds- en/of servicebeurten.

De controle van de kwaliteit van het doormeten, het invullen en de adviesverlening van de koelmonteur aan de melkveehouder gebeurt op de volgende manieren:

- Stichting KOM voert steekproeven uit. Deze steekproeven worden op het melkveebedrijf uitgevoerd in combinatie met andere werkzaamheden, zoals steekproeven op de melkinstallatie, melkmeetapparatuur, periodieke controles en installatieproeven.
- Stichting KOM kan meet- en adviesrapporten opvragen, bijv. van een specifieke koelmonteur in een bepaalde week, en hier een praktijk - dan wel rapportbeoordeling op uitvoeren.
- De betrokken firma zal ook de rapporten op het bedrijf beoordelen.
- Officiële instanties die tijdens bedrijfsbezoeken tekortkomingen constateren, zoals Qlip en de zuivelorganisaties.

De resultaten over 2009 zijn in het algemeen gelijk gebleven ten opzicht van vorig jaar. Een korte opsomming volgt hieronder. Daarnaast is een aandachtspunt opgenomen.

- Indien een naam/stek stempel defect is dient een nieuwe besteld te worden. In de tussentijd dient men schriftelijk de stempelgegevens op de stempel locatie gezet te worden. Vaak wordt alleen een paraaf o.i.d. geplaatst.
- 97,5% van KOM nummers komt retour (wordt retour gestuurd of elektronisch teruggemeld). In 2008 was dit 98,5%. Het sluitend afhandelen, gaat beter, maar dient zeker nog verbeterd te worden.
- Gebruik van oude rapport (eigen merk / eigen formulier). In 2008 werd in 97% gebruik gemaakt van een uniforme rapport. In 2009 is dit verbeterd tot 98%
- Geen STEK nummer op rapport of naam op rapport aanwezig. In 2009 is bij 4% van de steekproeven een rapport zonder naam of STEK nummer afgehandeld. Dit is gelijk aan 2008.

Uit bovenstaande blijkt een redelijke goede en stabiele invulling. Wel is net als bij het onderhoud van de melkinstallatie staat ook het onderhoud op de melkkoeltank te vaak te laat. Ook deze staat hoog op de lijst met gemaakte opmerkingen tijdens de zuivelbeoordeling door Qlip. Voor het komende jaar zal door de verschillende organisaties de nodige aandacht hieraan besteed dienen te worden. Ook Stichting KOM zal hieraan haar bijdrage leveren door deze mee te laten lopen in planningslijsten.

7. Doorbelasting KOM kosten

Eén maal per jaar worden de KOM kosten doorbelast aan de veehouder. Het rapport van een eventuele tweede meting in dat jaar wordt wel beoordeeld maar niet in rekening gebracht. Bij elke getoetste onderhoudsbeurt wordt een KOM sticker achter gelaten. Middels een serienummer op de sticker vindt de registratie plaats. Indien er gedurende het jaar een renovatie of oplevering plaats vindt, dient een nieuw meet- en adviesrapport gemaakt te worden. Er dient dan, indien de installatie voldoet, ook een nieuwe KOM sticker geplaatst te worden.

Aan het einde van het jaar dienen alle niet gebruikte KOM-stickers ingeleverd te worden bij Stichting KOM. Voor ontbrekende stickers, het verschil in aantal tussen verstrekte en retour gezonden nummers en overgebleven stickers, dient de dealer een schriftelijke verklaring, van rechtmatig gebruik, af te geven. Dit loopt goed. De meeste melkmachinedealers realiseren een overzicht met vrijwel geen ontbrekende stickers of kunnen eenvoudig een verklaring voor de ontbrekende nummers geven.. In tabel 7 zijn de nieuwe tarieven voor 2010 vermeld. Ook is hierin aangegeven hoe de KOM kosten afgehandeld worden richting de veehouder.

Tabel 7 Overzicht KOM kosten en afdrachten (per 1 januari 2010)

Bedrag	Betreft	Verwerken
18,50 euro	Basiskosten per locatie, waarvan 3,00 euro t.b.v. opleveringssteekproeven	zichtbaar op factuur
0,20 euro	Toeslag voor melkstalgrootte voor melkkoeien (aantal melkstellen x toeslag)	zichtbaar op factuur
0,10 euro	Toeslag voor melkstalgrootte voor geiten en schapen (aantal melkstellen x toeslag)	zichtbaar op factuur
0,23 euro	Afdracht bij uitvoering van herijking door dealer op de melkmeetglazen	Verwerkt in tarief voor herijken meetglazen
0,75 euro	Afdracht bij uitvoering van herijking door dealer op de melkmeters	Verwerkt in tarief voor herijken melkmeters

Colofon

Stichting KOM
Postbus 167
8250 AD Dronten

De Drieslag 30, 8251 JZ Dronten

Tel.: 0321 - 385 470
Fax: 0321 - 385 471

E-mail: info@stichtingKOM.nl
Website: www.stichtingKOM.nl